

تفسیر نقاشی کودکان

• نقاشي يك زبان است؟

- نقاشي زباني است براي همه آدمها و به سواد مربوط نيست به فهم هامربوط است.

- * نقاشي واسطه ساده است براي تفهيم مفاهيم به شاگرد.

- * نقاشي واسطه اي براي تفهيم وظائف شخصي و تربيتي كودك است.

- * نقاشي يك گفتگوي دو طرفه است گفتگوي مربي با بچه و درد دل بچه با مربي.

- * نقاشي مي تواند در مهارت كمك كند ولي عامل اصلي نمي تواند باشد

- * نقاشي به عنوان بهترين وسيله تربيتي و به عنوان يك زبان و يك وسيله مكالمه با فرزند به نحو آزاد مي باشد

- * نقاشي متحرك مي تواند مقدار زيادي از مهارت را ارائه بدهد

- * نقاشي در درجه دوم بعد از نمايش امور تربيتي را ميتواند بفهمد

- * نقاشي به اندازه تئاتر در قسمت تربيتي قوت ندارد

- * شجاع بودن مهربان بودن عاطفه داشتن پركار بودن قوت بدني داشتن همه اينها ارزش است و تفهيم اين ها از موضوعات نقاشي است

- * علامت هاي مورد مصرف نقاشي همه ديني است و گونه اي است كه هر كس چشم و توجه اين ها را داشته از اين بخش حركت كرده وبه سمت انگيزه به سمت عاطفه به سمت خلق ها به سمت فهم ها .در آنجا مسئله فرهنگ است

- نقاشی یکی از رشته های اصلی هنرهای تجسمی است
قدمت آن شش برابر زبان نوشتاری است
- اولین نقاشی های یافت شده در غارها نشان آن است که
انسان های اولیه با کشیدن نقش حیوانات

- نقاشی چیست؟

نقاشی یا نگارگری فرایندی است که طی آن رنگ بر روی یک سطح مانند کاغذ یا بوم ایجاد نقش میکند و اثری خلق میشود. (لغتنامه وبستر)

- عناصر اصلی این زبان عبارتند از: خط – شکل – رنگ و بافت که در این میان رنگ بهترین عنصر برای این زبان به حساب می آید
- نقاشی هنر بیان ایده ها و عواطف است و یک زبان بصری است.

- نقاشی هنر بیان ایده ها و عواطف است ، با آفرینش کیفیت های زیبا شناختی معین، در یک زبان بصری دو بعدی. عناصر اساسی این زبان عبارتند از : خط، شکل ، رنگ، رنگ سایه و بافت . رنگ مهم ترین عنصر زبان نقاشی به شمار می آید . با کار بست این عناصر از راه های مختلف می توان احساس حجم ، فضا ، نور و حرکت را بر روی سطحی تخت (بوم، تخته یا دیوار و غیره) ایجاد کرد.
- چگونگی ترکیب این عناصر در اساس، موجد کیفیت بیان هنری است. بنابر این ، هر اثر نقاشی- خواه باز نمایی پدیده ایی واقعی یا فوق طبیعی باشد، خواه تجسم موضوعی روایی و یا نمایش روایت بصری کاملا انتزاعی- بر یک الگو یا طرح بیانگر و دلالت کننده استوار است .
- هنر نقاشی از دیر باز وظایفی چون روایت، توصیف، مستند نگاری، داستان پردازی و تبلیغ را بر عهد داشت ، ولی از اواخر سده نوزدهم با وانهادن این وظائف به خلوص و استقلال بیانی دست یافت. به هر حال هنرمند نقاش پیام بصری خود را بر خسب کیفیت های حسی ، امکانات بیانی و محدودیت های قالب ، اسلوب و وسیله کارش ابلاغ می کند. تنوع سبک های نقاشی نیز نتیجه تاثیر همین عوامل است..

تاریچه نقاشی

- قدمت هنر نقاشی و کنده کاری بر بدنه غار و صخره بیش از بیست هزار سال قبل از میلاد

واقع‌گرایی یا رئالیسم

- واقع‌گرایی یا رئالیسم در هنرهای تصویری، نمایش چیزها به شکلی است که در زندگی روزانه هستند، بدون هرگونه آرایش یا تعبیر افزون. این واژه همچنین برای شرح کارهای هنری که برای آشکارکردن راستی، چیزهایی چون زشتی و پستی را تایید کرده‌اند نیز به کار می‌رود.

دریافتگری (امپرسیونیسم)

- نشان دادن دریافت و برداشت مستقیم هنرمند از دیده‌های زودگذر با به کار بردن رنگ‌های تجزیه شده و تابناک برای نمایش لرزش‌های نور خورشید. در این روش اصول مکتبی طراحی دقیق و سایه روشن کاری و ژرفا نگری (پرسپکتیو) فنی و ترکیب بندی متعادل و معمارانه رعایت نمی‌شود

هیجان نمایی (اکسپرسیونیسم)

- نوعی اغراق در رنگها و شکلهاست، شیوه ای عاری از طبیعت گرایی که حالات عاطفی را هرچه روشنتر و صریح تر بیان نماید

نقاشی انتزاعی (آبستره)

- هیچ صورت یا شکل طبیعی در جهان در آن قابل شناسایی نیست و فقط از رنگ و فرم‌های تمثیلی و غیر طبیعی برای بیان مفاهیم خود بهره می‌گیرد

عامل دگرگون کننده نقاشی چه بود؟
خود انسان های غار نشین؟

مشکلات روحی هنرمندان دوران های هنری ؟

با ظهور دوربین عکاسی و ثبت آنی مناظر ، تصویر صورت ها ، رویداد ها و وقایع نقاشی مستقل شد و بار معنای و روایات از عهده نقاشی خارج شد و نقاشی توانست مفهومه اصلی خود را باز یابد .

تنها نماد ها و نشانه ها باقی ماندند ، به رسالت خود ادامه داند و این ماجرا تا امروز ادامه دارد

نماد ها و نشانه ها

- نماد: به سادگی چیزی است که بتوان آن را به جای چیزی دیگر به کار برد که یا نشانه آن است یا بر آن دلالت دارد. (فرهنگ انگلیسی اکسفورد)

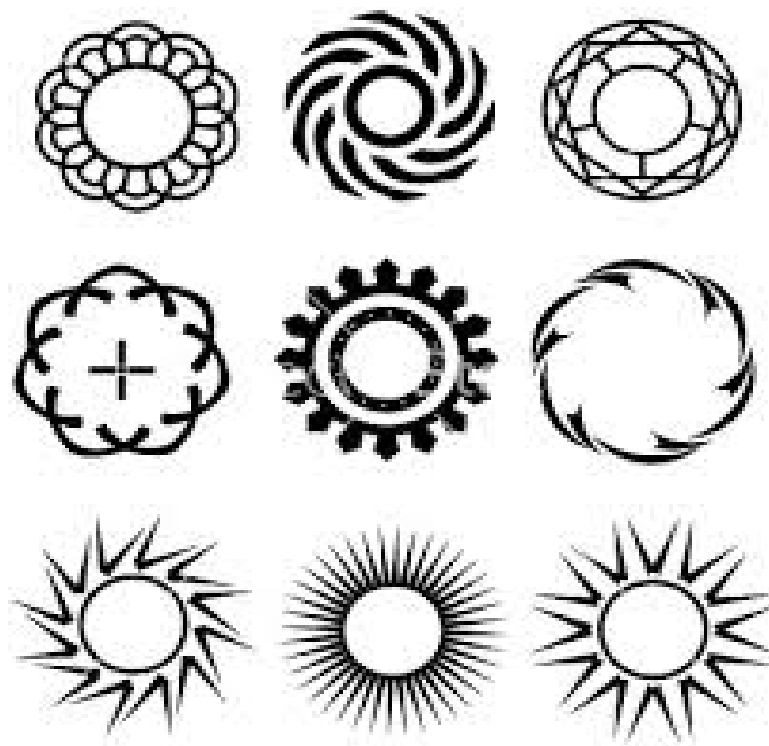

نماد های اصلی

- اشکال
- جانوران
- زمین و آسمان
- بدن و جامه آدمی
- گیاهان

شکل ها

- دایره: کامل ترین شکل هندسی، نماد آسمان ، ابدیت و بی کرانگی و در شکل نمی دایره نماد آغاز و پایان است.

- مثلث: در هند و یونان مثلثی که زاس آن بالا باشد نماد مردو با راس پایین ، نماد زن نامیده می شوند. در نماد شناسی عمومی نشان تهدید و آسیب است.

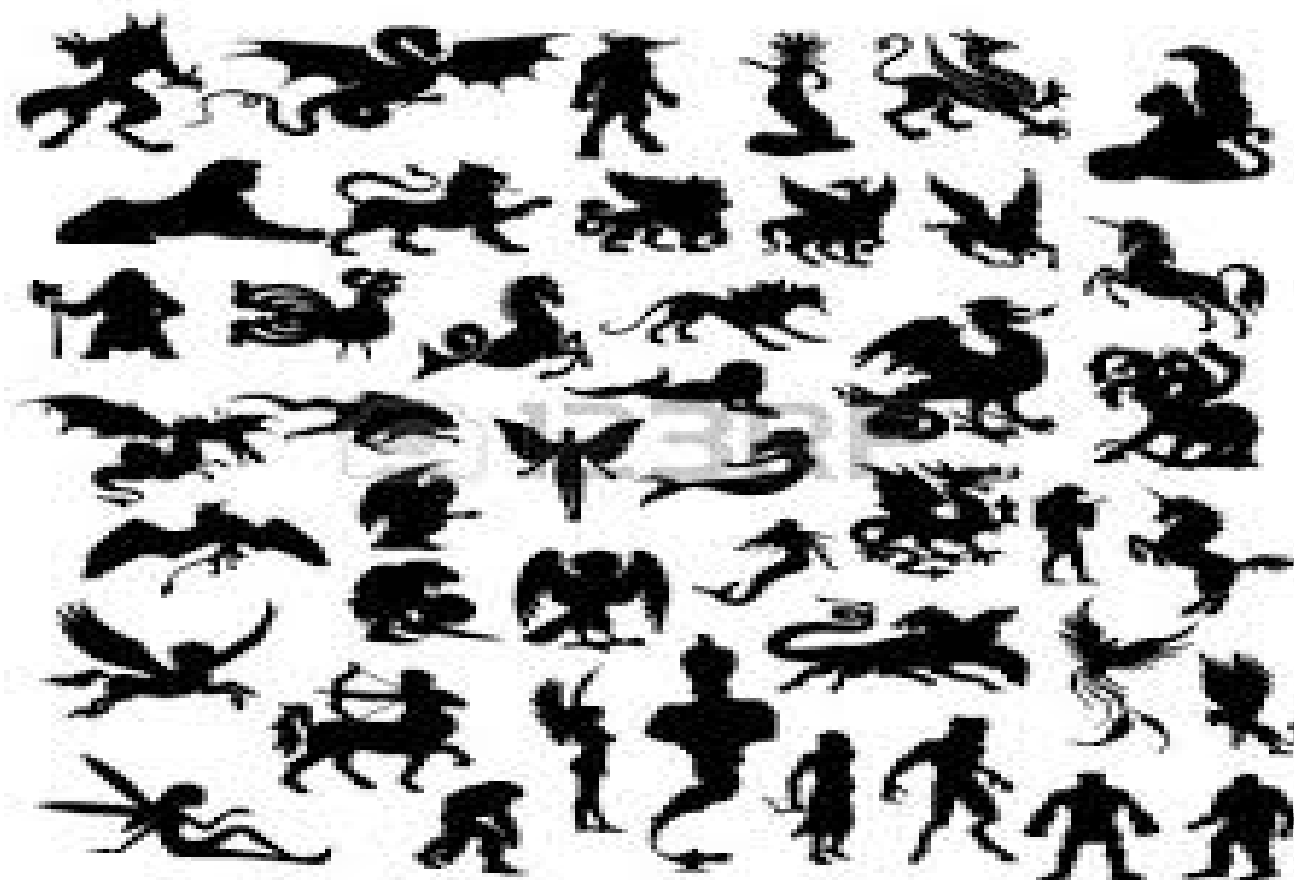

- چهارگوش: نماد ثبات و پایداری، نماد زمین و نماد مادر است.

جانوران

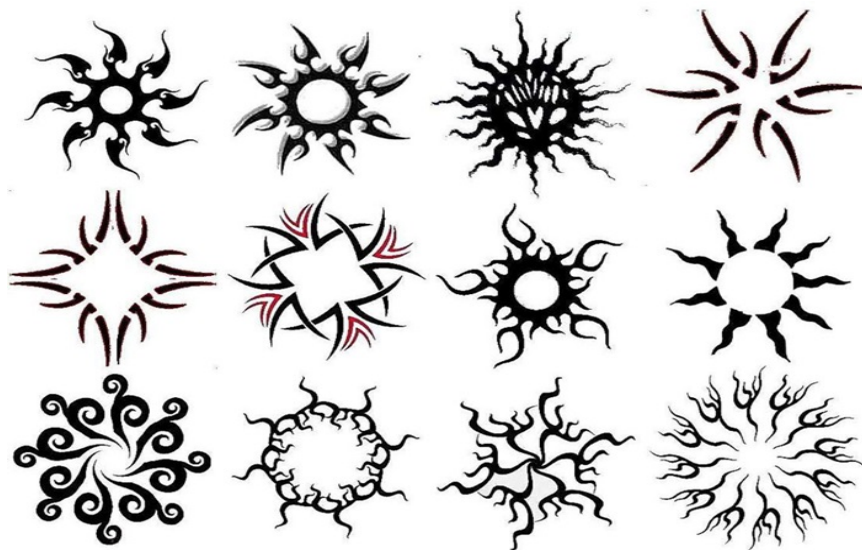
- مهاجرت پرندگان و دیگر جانداران، اصوات و حرکات و حالت های آنها و نمود اینها با روند و حوادث طبیعی، مهم و دارای نیرویی اسرار آمیز پنداشته می شده از این رو نمادهای جانوران به نماد های مهمی بدل شدند که تا امروز از اهمیت آنها کاسته نشده.

زمین و آسمان

- زمین و آسمان بستر بسیاری از نماد هاست و بسیاری از اساطیر را نیز شامل می شوند. هر آنچه در این دو بستر وجود یا حضور دارند به دو شکل نرینه یا مادینه طبقه بندی می شوند. بسیاری از آنها که روی زمین به سر می برند مادینه و و بسیاری دیگر که از آسمان می آیند یا در آن سیال اند نرینه به حساب می آید.

- خورشید: نماد مردانگی، گرما، باروری و قدرت. تنها در اساطیر ژاپن نماد مادینگی است

ماه: مادر-الهه و الهه های وابسته به او، همیشه به ماه مربوط بودند، زیرا مراحل ماه با دوره عادات ماهانه زنان مصادف می شده

آب: عنصر نخستین که همه چیز از آن آفریده شده، بنابر این یک نماد باستانی برای زهدان و باروری و همچنین نماد تطهیر و نوزایی است.

- ابر: نماد وفور، بارور سازی، آسودگی (آسایش) و نمادی کاملاً مردانه است.

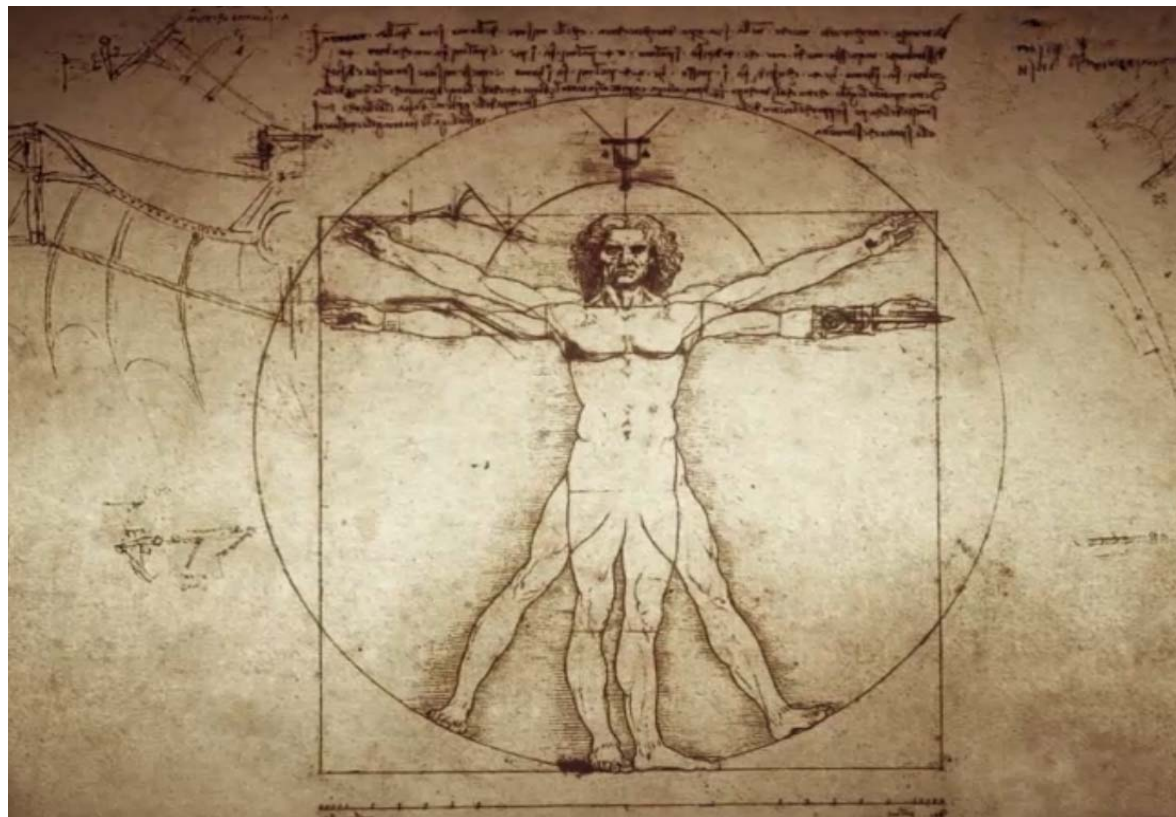

- کوه: نماد استحکام، تکیه گاه، پناه گاه و آشیانه خورشید و ماه و در کل، نماد تقدس است.

بدن و جامه آدمی

- پس از جهان پیرامون، ناشناخته ترین جا، جهان بدن انسان است و هر یک از اعضا و جوارح معانی و رموز بسیاری را در بر دارد که گاه با البسه و تزئینات یا به شکوه آنها می افزایند و یا به رمزی شدن آن.

تفسیر نقاشی

هنر نقاشی از ابتدا بار روایی را بر عهده داشته و به بیان مفاهیم کلی ، اسطوره ای ، تاریخی ، مذهبی و یا زندگی روزمره پرداخته است . از دیر باز هنرمندان یا از قصد و یا ناخودآگاه مفاهیم کلی یا جزئی را در اثر های هنری خود به جا گذاشته و یا پس از اعصار و زمان های بسیار از این اثر ها بیرون آورده شده و با تفسیر و تاویل برای ما روشن شده است

تفسیر نقاشی افرینش آدم ، اثر میکلائو قرن شانزدهم میلادی

حوا که از ترس آدم
بی عقل در پشت
خداوند پنهان شده
است . او در حال
راندن خدا به سوی
آدم است...! اوست
که خداوند را تهیج
می کند تا تغییری
در مخلوق خود بدهد

خداوند می خواهد به
او عقل ببخشد

انسان زنده است و
چشمان او باز است.
اما گستاخانه در
برابر خالق خود
لمیده است.

در مقابل انسان ، در
پوششی سبز که نماد
رشد و بالاندگی است
لمیده، و درست
بالای سر آدم سینه
زنانه به چشم
میخورد که خاکی
بدان انسان و در
مقابل الهی بدان عقل
را میتوان از آن
برداشت کرد

پوشش قرمز رنگی که دور تا
دور خدا را فرا گرفته نظر
دیگری دارم. در تصاویر زیر
می بینید که این شکل کلی مغز
است و نه رحم زن قرمز را
میتوان در اینجا به عنوان
فداکاری تفسیر کرد. فداکاری
حوا برای عاشق کردن انسان
و سبز نیز که در پی آن می
آید نماد باروری و تلاشی
برای بقای نسل آدمیان است.
حوايي که حاضر است رنج
زایمان را بر عهده بگیرد تا
نسل این آدم مغرور و بیخیال
باقی بماند

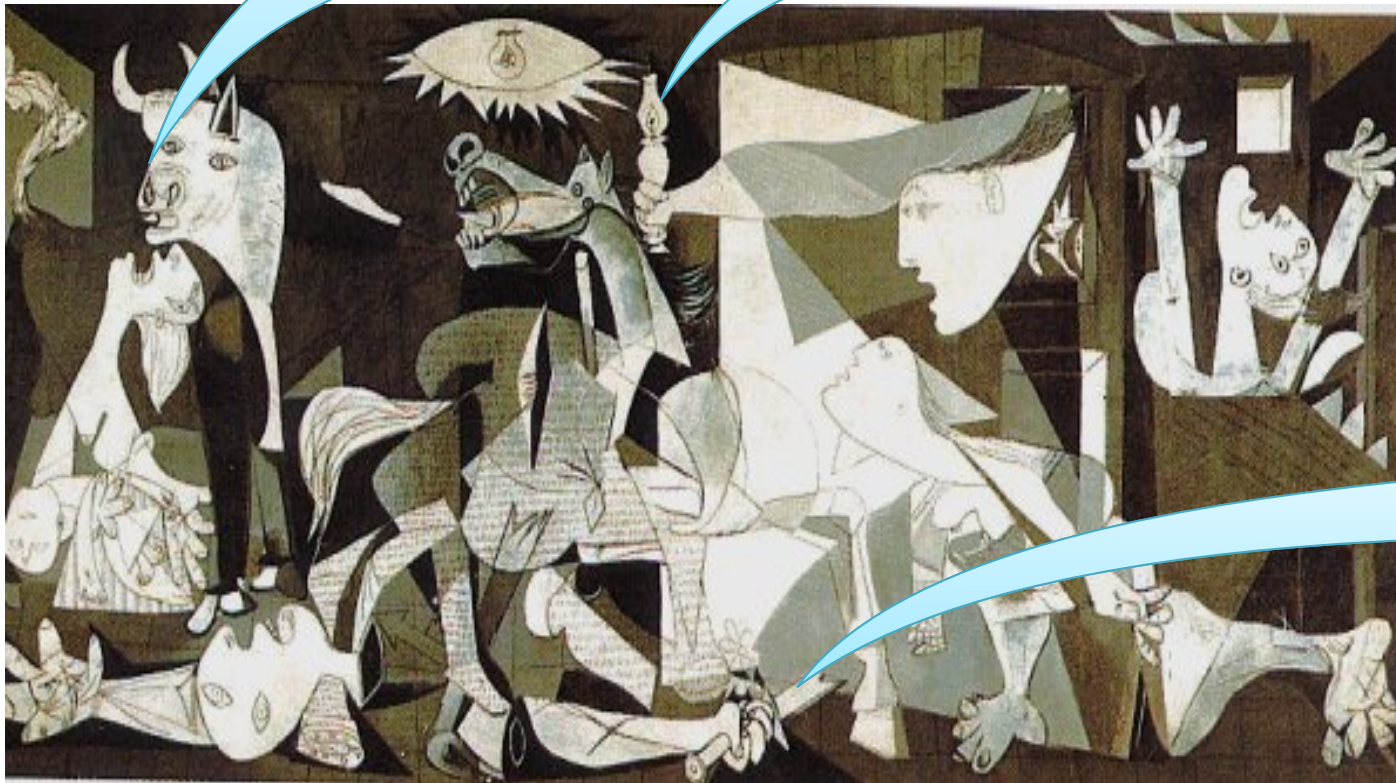

تفسیر نقاشی گرونیکا، اثر پابلو پیکاسو قرن بیستم میلادی

- در سال 1937 فضای جهانی کاملاً ملتهب بود و تمام کشورها در حال تجهیز نیروهای خود برای جنگ احتمالی- جنگ جهانی دوم - بودند دولت فرانسه به منظور آرام کردن فضا، نمایشگاهی با عنوان «پیشرفت و صلح» ترتیب داد که قرار بود زیر برج ایفل برگزار شود. دولت اسپانیا که در آن زمان جمهوری بود از پیکاسو درخواست کرد تا برای این نمایشگاه اثری آماده کند. همزمان در آن دوره ژنرال فرانکو در اسپانیا با هدایت نیروهای یاغی علیه جمهوری اسپانیا جنگ داخلی به راه انداخت و از دولت آلمان خواست تا شهر کوچک گرنیکا را در شمال اسپانیا بمباران کند. آلمان ها با وجود بی دفاع بودن شهر پی در پی بر آن بمب ریختند (با هواپیما) و 1600 نفر کشته و هزاران نفر زخمی شدند.
- گرنیکا را مهمترین تابلوی پیکاسو می دانند. با وجود اسم خاصی که تابلو دارد (اشاره به شهری خاص) بیان کننده مصائبی است که در همه جنگ ها رخ می دهد. خیلی واضح است که تاکید نقاش بر روی زنان و کودکان است. کسانی که بیشترین آسیب را از جنگ ها می بینند بدون اینکه نقشی در آن داشته باشند.

● برای بازو جهنماد چشم و فانوس در کنار هم است. چراغی که به چشم شبیه است و فقط رو به پایین نور می دهد. حالتی بی تفاوت دارد و نور آن فقط منطقه تحت پوشش خود را تحت تاثیر قرار داده. در مقابل فانوس حالتی غم انگیز دارد و بی تاثیر در روشنایی. چشم به معنای علم مطلق و معرفت و حفاظت است و در عین حال وقتی نور آن در این تابلو فقط در یک جهت پخش شده به معنای محدودیت دید است. نماد دستیابی به جهان ماورا است و از طرف دیگر یک چشم به تنهایی نماد شر است (غول یک چشم) و فانوس نیز به معنای زندگی و نور خدایی است از

● برای زنی برهنه که کودک مرده ی خود را در آغوش گرفته و ما را به یاد عیسی و مادرش می اندازد. گاوی که در پشت او قرار دارد نماد ملی اسپانیاست اما خود پیکاسو گفته است گاو نماد ظلم و استبداد مردم است

● شمشیر نیز نماد حفاظت و اقتدار است که در این تابلو شکسته به معنای شکست نیروی محافظ و امنیت است.

● پیکاسو با وجود دید تیره ای که دارد گلی را از شمشیر شکسته روییده را نشان از امید و رویش دوباره آورده است

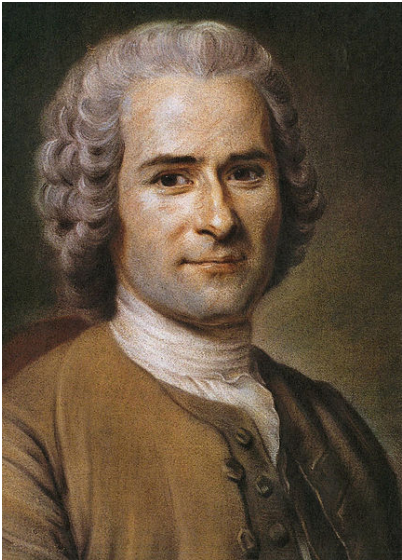
روانشناسی هنر

هنر رابطه بسیار نزدیکی با روح و روان انسان های دارد این تأثیر و رابطه تا بدانجا پیش رفته است که شاخه ایی در باب رشته های ادراکی خلق شده است با عنوان روانشناسی هنر که از فهم و مشخصات هنر و تولید آن سخن می گوید. به صورت خاص، روانشناسی هنر به روانشناسی ساختاری و محیطی تقسیم می شود. روانشناسی ساختاری بیشتر به ویژگیهای ذهن هنگام تولید یا ارتباط با کار هنری اشاره می کنند، در حالی که روانشناسی محیطی به شرایط محیطی می اندیشد که بر روان هنرمند اثر می گذارند یا هنرمند بر این شرایط تأثیر می گذارد.

- روانشناسی هنر به روانشناسی ساختاری و محیطی تقسیم می شود.
- روانشناسی ساختاری : به ویژگیهای ذهن هنگام تولید یا ارتباط با کار هنری اشاره می کنند
- روانشناسی محیطی : به شرایط محیطی می اندیشد که بر روان هنرمند اثر می گذارند یا هنرمند بر این شرایط تأثیر می گذارد.

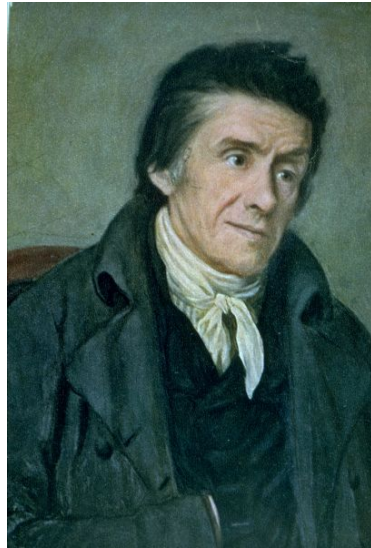
تولید هنری فعالیتی معنادار است و با آن می توان خلاقیت انسانی را درک نمود .تئودور لیپز

کودکان، روانشناسی و نقاشی

ژان ژاک روسو
1712-1778

روسو برای اولین بار در کتاب امیل به شکلی سیستماتیک نشان داد که میتوان کودکان را تربیت کرد و بار آورد

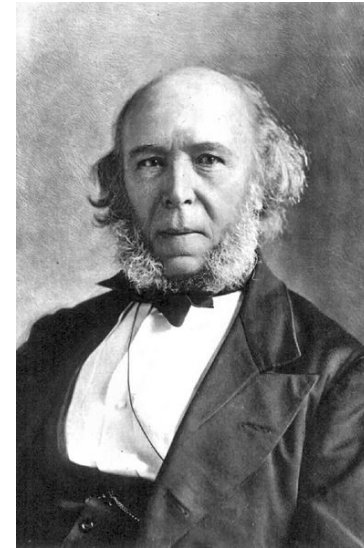
یوهان هانریش پستالزی
1746-1828

پستالوزی معتقد بود که مشاهده و بهکار بردن باید اساس آموزش قرار گیرد و آموزش باید از روی رشد کودک تنظیم شود، شخصیت شاگرد را محترم شمارد و رابطه شاگرد و معلم باید براساس مهر و محبت استوار باشد هدف عمده تعلیمات ابتدایی، توسعه دادن نیروی فکری طفل است نه آموختن علم و هنر به او.

جان راسکین
1812-1900

جان راسکین اولین بار به مفاهیم نقاشی و نقاشی کودکان و آموزش آن پی برد و به آن توجه نمود

هربرت اسپنسر
1820-1903

اسپنسر در نظریه روانشناسی خود برخی از رفتارهای کودکان مانند بازی و فعالیت های خلاقه -نقاشی- ناشی از آزاد شدن انرژی اضافه منحصر به کودکان دانست

فرانتس سیزک

1865-1946

بنیان گزار هنر کودک

سیزک دریافت که
در آموزش هنر به
کودکان ، انقلابی در
تعلیم و تربیت مدرن
نهفته است. از این
رو در آغاز قرن
بیستم معلمان هنر این
واقعیت را درک
کردند که اگر روش
های خشن و روح
فرسای سنتی را به
کناری نهند به مراتب
بیشتر از سابق
می توانند از کار
کودکان نتایج شایسته
بدست آورند.

هرمان رورشاخ و تست لکه ها

فرضیه‌ی اصلی رورشاخ
آن است که محرك
محیطی به وسیله‌ی
نیازها، انگیزها،
تعارضها، و «آمایه‌های»
مفهومی شخص سازمان
داده می‌شوند. این نیاز به
سازمان دادن هنگامی که
آزمودنیها با محرکهای
مبهم مانند لکه‌های جوهر
روبرو می‌شوند، اغراق
آمیزتر، گسترده‌تر و
بارزتر است. بنابراین،
آنها باید تصورها، افکار،
و روابط درونی خود را
بیرون بکشند تا بتوانند
پاسخی را به وجود آورند.

این چنین شد که راه
برای تفسیر نقاشی
کودکان هموار گردید

آزمون رورشاخ يك آزمون
فرافکنی متشکل از ده لکه‌ی
جوهر به اشکال متقارن است
که در آنها از آزمودنی
خواسته می‌شود به آزمایش
کننده توضیح دهد که لکه‌ها او
را به یاد چه چیزهای می
اندازند. هدف کلی آزمون،
سنجش ساختار شخصیتی
مراجع با تاکید بر شیوه‌های
ناهشیار وی در پاسخ دادن به
آن است

پژوهش های تجربی در
زمینه کودک و روانشناسی کودک +
دانش رفتار شناسی +
روانشناسی سنجشی +

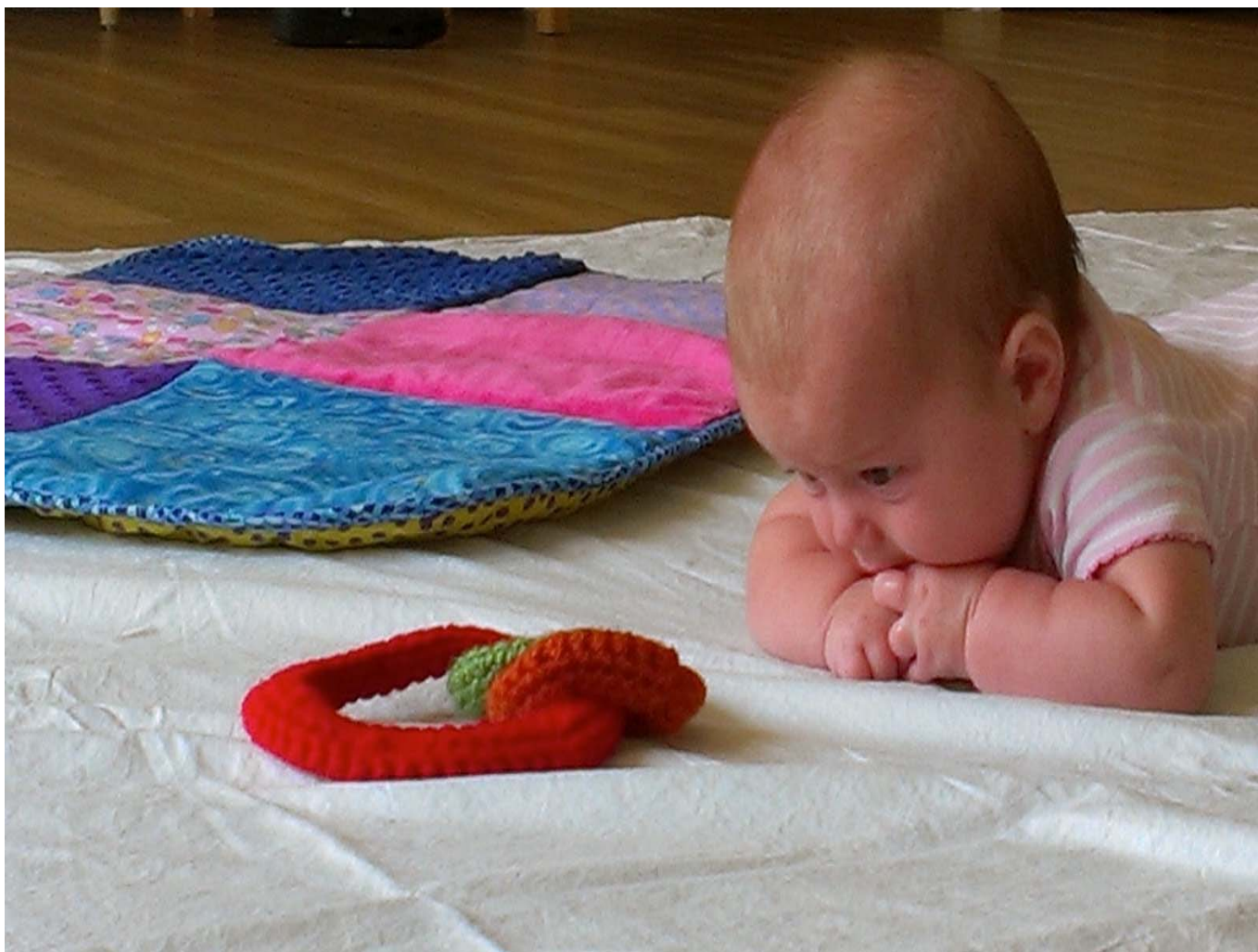
رشد و پرورش سیستم عصبی ← تغییر نگرش در جهان گوناگون
رفتار کودک

رفتارهای گوناگون کودک در
دوران های پرورش ← چه غریزی و چه
اکتسابی ← رشد نظام های
مغزی + تحولات
ارثی

فرایند منطق و ادراک کودک به
طور دقیق ناشی از حرکاتی است که
در اطراف کودک وجود دارد و با
تغییر آن می توان این فرایند را کند
یا تندتر نمود

ژان پیازه
1886-1980

از این زمان
پرورش نظام
عصبی و سیستم
عضلانی به او
امکان میدهد که در
محیط پیرامون
خود سیاحت کند ،
آن را تغییر دهد و
بر آن تاثیر بگذارد .

این عمل کودک با
گرفتن بعضی از
واقیعت ها پیرامون
خود و نیز بر اثر
تجربه و دیدن خطا ها
به او امکان پیشرفت
می دهد تا به سطحی
پیچیده تری از تجزیه
و تحلیل برسد

در این مرحله، بازی وسیله
اصلی سیاحت، خود آگاهی و
به گذشته نگریستن می شود و
پس از آن بازی مهم ترین
وسیله تکامل فکری و
ارتباطی کودک با دنیای آدم
بزرگ می شود.

هری هارلو
1905-1981

یکی از اشکال و یکی از مراحل
بازی به شکل تکامل یافته و خلاق تر
ترسیم، خط خطی و اصولاً هر نوع
فعالیت بدوی هنری است

کودک امکان بیان و
ابراز حالات
پیچیده روحی را فراهم
می بیند، مسایل و
مشکلات را با دنیای آدم
بزرگ ها مطرح می و
سازد

به همین دلیل است که بازی و نمایشی و نقاشی به عنوان نشانه تحول کودک و سبب و وسیله تکامل اوست. ادراک، حافظه تخیلات، خلاقیت ها، نیروی عضلات تحت تاثیر این فعالیت ها قرار میگیرد و برای کودک شناسایی امکانات و کنترل اعمال را فراهم می سازد

نقاشی مانند خواب و رویا
به کودک امکان می دهد تا
اطلاعات و اعمالی را که
کسب کرده از هم جدا سازد
ودوباره آنها را تنظیم کند

کودک با نقاشی مانند
رویا خود را از
ممنوعیت هارها می
سازد و از
مسایل، کشفیات و دلهره
هایش در حالتی نا خود
آگاه با ما سخن می
گوید

آنا اولیوریو فراری

نقاشی کودک: خط خطی + خطوط معنا دار + رعایت پرسپکتیو

ترسیم بر
+ اساس شالوده
منطقی

مرحله خط خطی (بیان شخصی) 2 تا 4 سال

مرحله قبل از طرح (تلاش اولیه برای باز نمود ها) 4 تا 7 سال

مرحله شماتیک (دستیابی به مفهوم) 7 تا 9 سال

مرحله آغاز واقع گرایی 9 تا 11 سال

مرحله استدلال (شبیه به واقعیت) 11 تا 13 سال

ویکتور لوینفالد

فلورانس گودیناف

سیر کلی
نقاشی

12 ماهگی:خطوطی به جلو و عقب می کشد

15 ماهگی: نقطه نقطه می کند

18 ماهگی:به خودی خود خط خطی می کند

2 سالگی: خطوط عمودی را تقلید می کند

2/5 سالگی:خطوط حلقوی،افقی عمودی می کشد

3سالگی:مداد را به راحتی می گیرد و به روانی خط می کشد

4سالگی:آدم را با دو عضو می کشد(به شکل ناقص عضو اضافه می کند)

4/5 سالگی: مربع می کشد

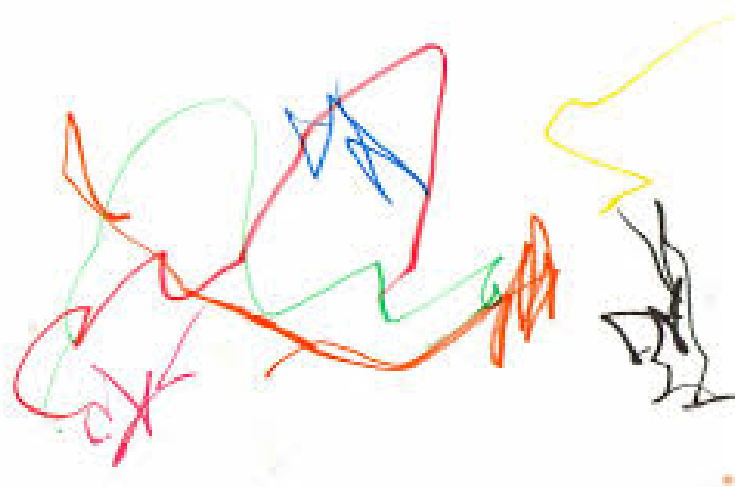
5سالگی:مثلث می کشد و آدم را با گردن ترسیم می کند

6سالگی:شکل آدم را دو بعدی می کشد

8تا 9 سالگی:اعضای داخلی را می کشد

از 12 سالگی به بعد به تزئینات ، ماشین ، هواپیما و دیگر
جزئیات بیشتر دقت می کند

خط خی

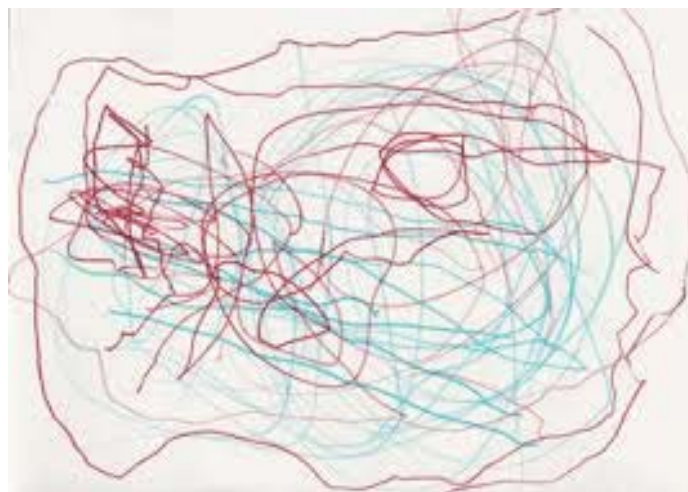
خط خطی، انعکاسی از
خطوط خمیده، عمودی یا
افقی دارد. عموماً کودک به
مرز کاغذ توجهی ندارد.

خط خطی با کنترل

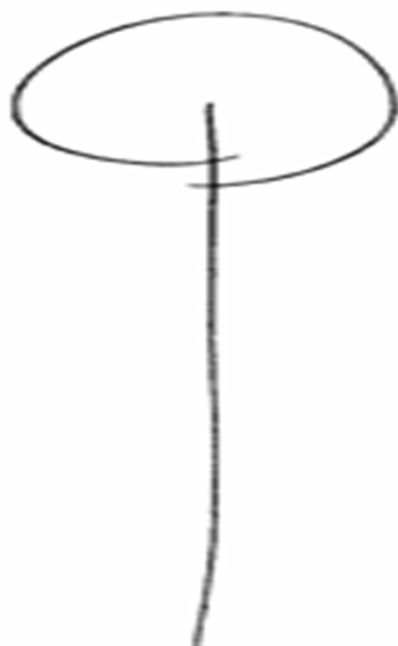
از 2 سالگی به بعد شروع می
شود که شامل کشیدن قوس،
اشکال زاویه‌دار، خطوط
مستقیم. نقطه گذاری یا ترکیباتی
از آنها می‌باشد. در این مرحله
کودک در اندازه‌ها تغییر
می‌دهد، اعضای داخلی یک
شیء را می‌کشد، ترسیمی که
کودک در این مرحله بشکل
بسته می‌کشد نماینده انسان است

خط خطی و دقت

کودک خطوط کشیده شده را نامگذاری می‌کند، ممکن است حروف الفبا را بنویسد یا از دیگران بخواهند برایش بنویسند. استفاده از رنگها و جهت رنگ‌آمیزی در این مرحله رشد می‌کند. کودک در رنگ‌آمیزی بیش از یک رنگ استفاده می‌کند. در ابتدای خط خطی کردن، کودکان این کار را توسط بالا بردن بازو انجام می‌دهد و بعد با پیشرفت بیشتر با چرخش مچ خط می‌کشد و شکل‌سازی می‌کند.

آغاز دقت در ترسیم

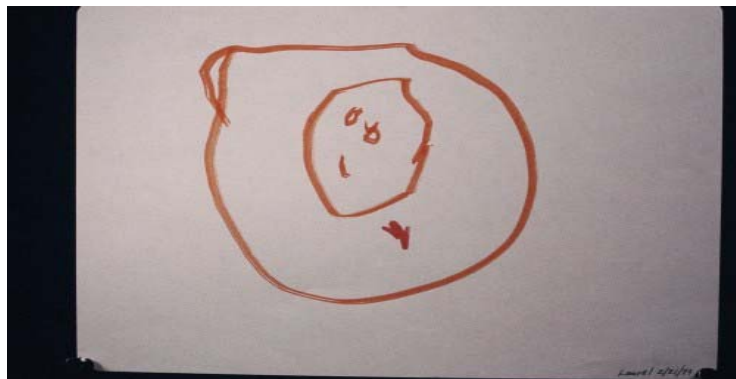

کودک شروع به عمل به صورت نمادی می‌کند. زبان و سایر ارتباط‌های نمادی رل مهمی را در این مرحله به عهده دارند. برخورد کودک با مسائل بسیار زیاد بر پایه خود محوری می‌باشد. تظاهر می‌کند که بازی را به صورت حقیقت می‌پذیرد.

مرحله قبل از
شماتیک

فرم آدم

فیگور آدم

مرحله آغاز واقع گرایی

درک درست جزئیات و
اعضا بدن

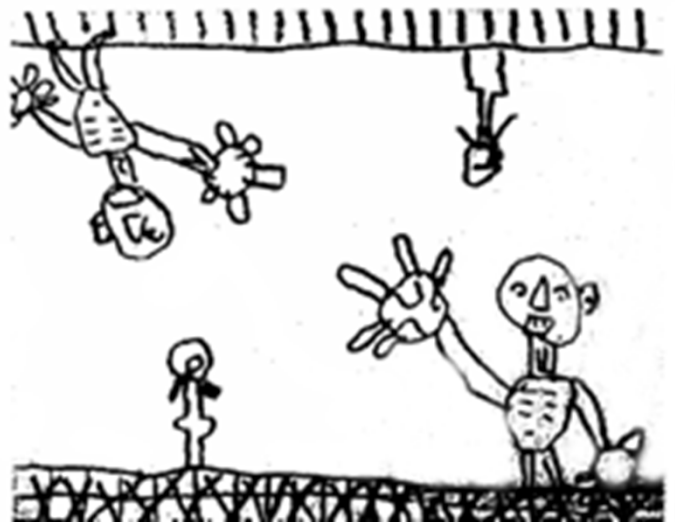
درک اشکال هندسی

اغراق آمیز شدن مفاهیم و
نمود ها

درک خطوط زمینه و
رعایت آن

بکار گیری از خطوط متعدد زمینه

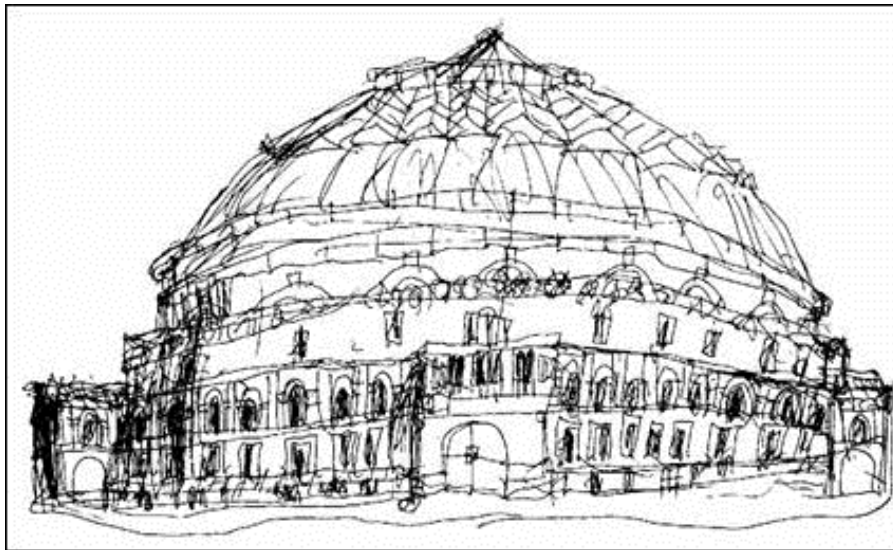

درک و استفاده از پرسپکتیو

آغاز واقع گرایی

مرحله شبهه واقعی

نماد ها و نشانه ها

تراز ترسیم ها : سمت چپ ← نماد گذشته ، مهم بودن گذشته، ماندن در گذشته و کودکی. دل بستگی به مادر

سمت راست ← نماد آینده، تحول یافتگی رشد عقلی. دل بستگی به پدر

پایین صفحه ← کشاننده های نا هوشیار، غرایز بالا، تمایلات جنسی. مسایل عاطفی

بالای صفحه ← نماد ارزش های برتر، دنیای خیالی، خیال پردازی

نکته: در افراد چپ دست سمت چپ و راست معکوس می شود

خطوط ترسیم

خطوط پر رنگ و زخیم: پر خاشگری

خطوط پر رنگ و نقاشی بزرگ: نیروی زیاد، سائق ها بالاست

خطوط پر رنگ و نقاشی کوچک: نیروی زیاد اما در درون مانده

خطوط کم رنگ :پایین صفحه نشانه حساسیت، کم رویی، فقدان اعتماد به نفس

خطوط استوار و مستقیم: نشانه اعتماد به نفس و استواری

خطوط منقطع: نشانه تاثیر پذیری، مردد بودن در عین حال کمال گرایی

خطوط شکسته و زاویه دار: چابکی، خشم، نا آرام . مردانه

خطوط انحنا دار: خود دوستداری، تبعیت جویی. زنانگی

خطوط وسیع و گسترده: بیرون گرایی، مهربانی، دست و دل بازیدوستی های بسیار و کم عمق

خطوط کوچک: نشانه وقفه درونی، درون نگری، کم حرف ،تو دار. دوستان کم و عمیق

خطوط کم رنگ افراطی: نشانه کم رویی مرضی، روان آزردگی، ظرافت. هنرمند

خطوط سربالا: شادی ، انرژی، احساسات حاد و قوی

خطوط سرپایین: نشانه بدبینی، افسردگی، خستگی

خطوط و اشکال قرینه: رفتار قالبی و تثبیت شدن در یک مرحله. اگر از پاک کن و خط کش هم در اینجا زیاد استفاده شد باشد نشانه وسواس است.

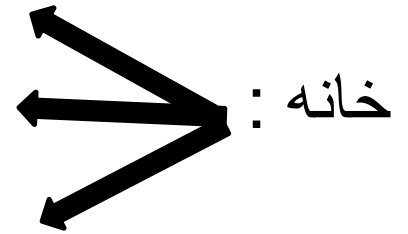
محتوای نقاشی

بام خانه: فکر و تخیل، جنبه های اجتماعی

بدنه اصلی خانه: معرف من، کودک

زیر زمین: کمتر کشیده کی شود، قلمرو

پنهانی، ارزشهای ناهشیار بسیار

درب خانه: راه ورود به خانه، شیوه ارتباطی فرد با اطرافیان،

نکته: اگر بیش از یک در کشیده بشود نشان از میل گسترده در

ایجاد ارتباط، رفت و آمد زیاد در خانه

پنجره: کودک زندگی را چگونه می بیند، با چه چشمی به دنیا نگاه می کند.

نکته: پنجره بزرگ نماد دریافت پذیری، کیل به تقسیم، نیاز به ارتباط و پنجره بسته بدون درز یا سیاه نماد اضطراب افسردگی است

لوله بخاری: نماد ارتباط با بیرون از خانه . در نقاشی پسران معنای احلیلی دارد

دود: انعکاس وضع روانی کودک در خانه

جهت حرکت دود در نقاشی اگر به بالا باشد نماد قدرت تخیل بالا و نکته: تفکر است، اگر به سمت چپ باشد، وا پس روی و اگر مخدوش باشد نشان از تنش و نگرانی و دل مشغولی و جو تشنج در خانه است.

پله: نشان پیشرفت و اعتماد به نفس است

راه: راه نماد جریان زندگی کودک است، هر گونه تزئینات یا موانع نشان از آرامش یا عدم آن را در بر دارد

کوه: نماد مادر، عطوفت و تغذیه

نکته: در صورت ترسیم کوه به شکلی بزرگ تهدید کننده نوک تیز یا دندانه دار، نشان از مشکلات با مادر است و یا ترسیم کوه با سبزه و درخت و گل رابطه عاشقانه با مادر است.

آب: قدرت زنانه، سرچشمه حیات.

نکته: آب اگر به شکل دریا و اقیانوس باشد نشانه نیاز به حمایت مادر
ابر: نماد مادر، اگر سیاه باشد نماد ترس از بیرون ریزی هیجانی مادر
است، اگر ابرها در هم فشرده و متراکم، نماد مادر مداخله گر
است و اگر ابر زیبا و با شکوه باشد نشان از مادری خوب دارد.

ماه: نماد زنانگی، نشان دهنده شب، تاریکی، رویا. در نقاشی
دختران نشان از پذیرش هویت زنانه است.

خورشید: نماد اقتدار پدر، نماد امید، هوشیاری و آینده است

نکته: خورشید نورانی نشان از اهمیت پدر در زندگی کودک است، خورشید تیره، قرمز یا نارنجی نشان از تمایل کودک به حذف پدر است. خورشید نصفه نشان ارتباط ضعیف کودک با پدر، خورشید در افق یا در دور دست، نشان از ترس کودک از پدر است. ترسیم خورشید در سمت چپ نشان از اقتدار مادر بجای پدر است.

معنای احلیل دارد، ترسیم آن نشان از مشغولیت ذهنی مار: کودک در این باره است و عدم ترسیم آن یا اهمیت آن بارز نشده و یا پنهان کاری در میان است.

گل و سبزه: نشان از سرزندگی، شوق و امکان ابراز شادی در کودک است.

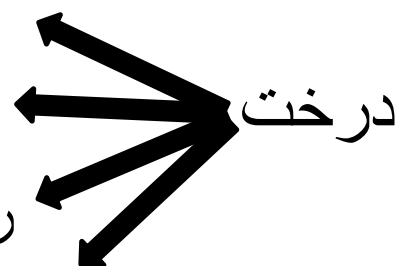
درخت: نماد مادر- ارتباط با مادر ولی در موقعیت کلی نماد خود شخص است.

شاخه: تداعی کننده تفکر و تعقل و نشان دهنده مسائل اجتماعی و ارتباطی کودک

تنه: نشان دهنده من شخص، توانایی فرد

ریشه: نیاز به امنیت، نیاز به توجه والدین

میوه: نشان دهنده عشق به مادر ، انتظار برای دریافت پاداش

بدن و لباس (شاخص های گودیناف)

دست: قدرت کنندگی، اعتماد به نفس

نکته: اگر خشک برسیم شود=بی قدرتی یا باز دارندگی در کار

اگر دست ها پهن ترسیم شوند=پر خاشگری

اگر بازو حذف شود=ناتوانی، ضعف و اجساز گناه ناشی از پر خاشگری

اگر انگشتان یا کف دست مبهم ترسیم شود=عدم اعتماد به نفس و میل به

پر خاشگری.

پا: ثبات، استواری، امنیت، تعادل

نکته: هر گونه اشکال در ترسیم آن نشان از عدم امنیت

اگر پاها را غیر متعارف قوی ترسیم کند= گرایش به پر خاشگری

اگر پاها از هم فاصله داشته -مثل هشت- باشد= صدمه زدن، تلافی

اگر پاها چسبیده . مستقیم باشد=عدم قطعیت- بکنم، نکنم، خوبه، بده

اگر پاها حذف شود=عدم ثبات، استواری، تعادل

تنه: تمایلات جنسی

نکته: اگر در تنه خطوط زیادی کشیده بشود=تعارض های جنسی
اگر تنه حذف شود=اختلالات عضوی-زخم معده- یا روانی
-اسکیزوفرنی.

اگر در نقاشی کودک پسر سینه ترسیم شده باشد= وابستگی شدید به مادر
اگر در نقاشی کودک دختر سینه ترسیم شده باشد=تاکید بر الگو های زنانه

سر: تفکر، شعور، هوش، شناخت احساس و ایگو-من-

نکته: اگر سر بزرگ ترسیم شود=خیال پردازی، خود بزرگ بینی یا تعارض های
جسمی مانند سر درد یا میگرن است
اگر سر کوچک ترسیم شود=خودکم بینی، عدم اعتماد به نفس
اگر سر حذف شده باشد= حذف نهاد، تلاشی ایگو. عدم لذت بردن از هر چیزی،
عدم قبول خویشتن.

موی سر: موی سر هویت جنسی، مشغولیت ذهنی در مورد آن.

صورت: هویت اصلی. اگر صورت محو یا کم رنگ باشد = خجالتی بودن، کمرو بودن یا پنهان کار بودن کودک

اجزای صورت:

چشم: دیدن و دیده شدن

نکته: اگر چشم بزرگ ترسیم شود = نیاز غیر عادی به کنجکاوی، ترس از لو رفتن
اگر چشم حذف شود = ناتوانی در ابراز، دیده شدن. نادیده گرفته شدن

گوش: شنیدن، مشارکت در امور

نکته: اگر گوش بزرگ ترسیم شود = کنجکاوی بر روی گفته ها، توهم در باره شنیده ها
اگر گوش حذف شود = مقاومت در برابر شنیدن (احتمالاً نصیحت)

دهان: کلام، توان ارتباط، ابراز خود، توان در بر گرفتن و استفاده از امکانات

نکته: تاکید زیاد بر روی دهان=لکنت،تعرض های کلامی
اگر به جای دهان خط ترسیم شود=پرخاشگری
اگردندان ها مشخص شوند= پرخاشگری
حذف دهان=نشان از توبیخ از حرف زدن یا تثبیت در مرحله دهانی

گردن: نماد کنترل بیرونی، نیاز به کنترل از بیرون

نکته: گردن بلند= نشان از روابط اجتماعی موفق
گردن پهن و کوتاه= تمایل به آسیب زدن به دیگران، لجوج، خشونت طلب
بدون گردن= اشکال در کنترل تکانه ها،

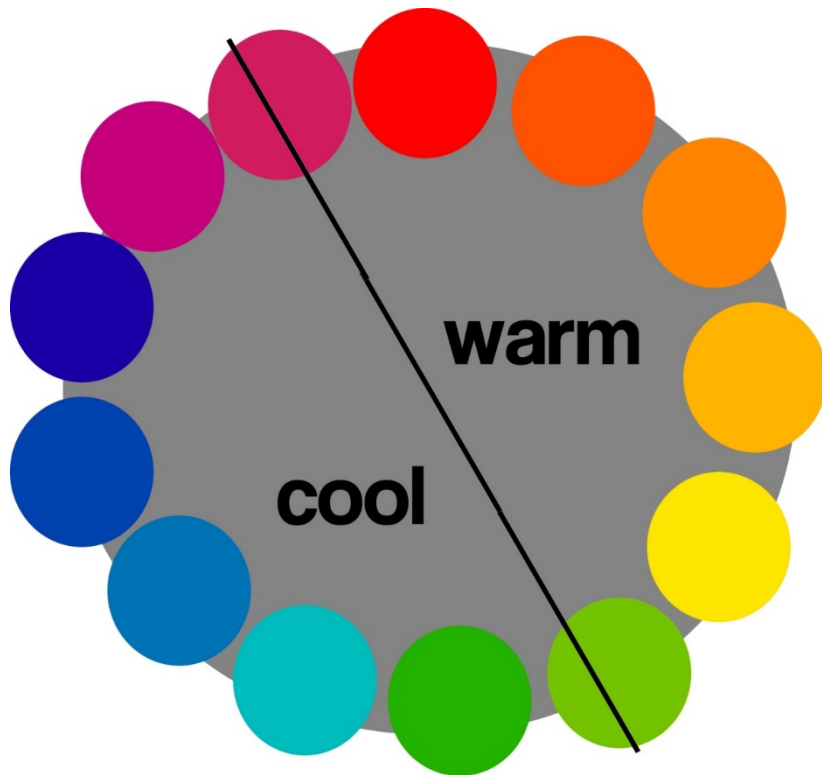
لباس و تزئینات

لباس: فرهنگ و گوناگونی فرهنگ

برهنه بودن = خود محوری، خود شیفتگی، نیاز به تایید زیاد

زخم و آثار جراحی = پرخاشگری

رنگ ها

رنگ های گرم = تحریک کننده، شادی و مولد حرکت

رنگ های سرد = انفعال، سکون، غم و اندوه

- رنگ
- **نماد رنگ ها در نقاشی :** انتخاب رنگ از نظر روانشناسی مفهومی بی چون و چرا دارد. ولی برای تجزیه و تحلیل و نتیجه گیری از آن حتما باید عامل سن کودک را در نظر داشت. در حالتی کلی ۲ گروه رنگ وجود دارد رنگهای گرم و رنگهای سرد ، رنگهای گرم (قرمز، زرد، نارنجی) تحریک کننده سبب فعالیت و جنب و جوش، الهام دهنده روشنی و شادی زندگی و مولد حرکتند.
- **رنگهای سرد (سبز و آبی و بنفش)** موجب فعالیت انفعالی حالت سکون، بی حرکتی و تلفیق کننده غم و اندوه هستند. به نظر کاندیکسی اگر رنگ سرد در یک شکل هندسی قرار گرفته باشد وقتی به طور مستقیم به آن نگاه شود موجب هیجان، ناراحتی، کوفتگی و برانگیزاننده حالتی غضبانک می شود اگر توانالیه این رنگ تشدید شود ممکن است برای چشم و مغز غیر قابل تحمل گردد.
- **رنگ آبی ،** انسان را به سوی دقیق شدن و بی نهایت سوق میدهد و اگر هر قدر بیشتر روشن باشد انعکاسی موجی خود را بیشتر از دست می دهد تا آنجا که به آرامش خاموش رنگ سفید می رسد.
- **رنگ سبز** مطلق آرام ترین (آرام بخش ترین) رنگهاست. این رنگ هیچ انعکاسی موجی حاوی شادی و رنج یا ترس ندارد و به هیچ طرفی در حرکت نیست بلکه آرام و ساکن و راضی از خود است.

- **رنگ قرمز** رنگ گرم و منبسط است برخلاف رنگ زرد که سبک و سطحی است. قرمز رنگی زنده و در عین حال پر نیرو و مصمم به نظر می رسد.
- **رنگ نارنجی**، حرکت رنگ زرد و قدرت رنگ قرمز را دارد و رنگی زنده و چابک است
- **بنفش** برعکس قرمزی است سرد شده یعنی هوسی مهار شده یا انتهای یک رویا . در این رنگ یک احساس درونی غم و تنهایی نهفته است
- **رنگ سفید** – که مجموع رنگهاست احساس سکوت می دهد. زیرا همه چیز در آن محو می شود این رنگ در خود حاوی بی نهایت امکانات و رنگی معرف سکوت است نه مرگ در واقع سفید نماد جوانی و عدمی است قبل از هست شدن.
- **رنگ سیاه** برعکس نشانگر عدم و نیستی و مانند سکوتی ابدی بدون آینده و امیدی است بدین معنی که پایان کامل راه یا آن توقفی را می نمایاند که در پایان کامل منطق پدید می آید تعادل بین سیاه و سفید در اصل رنگ خاکستری است که نه صدا و نه حرکتی دارد و دارای سکوتی تسلی ناپذیر است که با سکون سبز از رنگهای زنده به وجود می آید تفاوت دارد.

مفاهیم عمومی در تفسیر نقاشی کودکان :

خطوط در نقاشی کودک

خطوط نازک و هماهنگ در نقاشی کودک نشان دهنده ی سازگاری کودک است.

خطوط کوچک و فشرده نشانه ی ناراحتی درونی کودک است.

خطوط مارپیچ نشانه ی پر خاشگری در کودک است.

خطوط نازک و ملایم احساسات عاطفی کودک را می‌رساند.

خطوط کوتاه خجالتی بودن و خطوط کمرنگ کمبود جوش و خروش را می‌رساند.

اگر در صفحه نقاشی بیشتر از نصف صفحه خالی بماند و نقاشی کوچک باشد نشانه ی اعتماد به نفس پایین کودک است.

اگر کودک مرتب نقاشی کند و پاک کند نشانه ی ترس و اضطراب درونیست.

در مورد نقاشی خانه اگر در و پنجره ای برای خانه نکشد نشانه ی وابستگی شدید به مادر است

بهترین نقاشی که نشانه ی روان سالم در کودک است کشیدن خانه با دود کش و پنجره و در و پرده و آنتن است.

خورشید در نقاشی کودک نماد پدر است. خورشید با چشم و ابرو رابطه ی

خوب با پدر را می‌رساند و خورشید سیاه تیرگی رابطه با پدر را می‌رساند.

- اگر کودک آدمکی را نقاشی کند:
سر بزرگتر از بدن ناسازگاری کودک را می‌رساند.
سر به تنهایی بدون بدن اضطراب را می‌رساند.
سر کوچک با تن بزرگ نشان‌دهنده ی دروغگو بودن کودک است.
بچه های با مشکل وسواس برای آدمکها انگشت نمی‌گذارند.
در نقاشی کودکان زمین نماد ثبات، آسمان نماد همت و
پاکی، ماه و ستاره نماد خلا و نیستی، ماشین نماد قدرت، گل
نماد مسایل جنسیست خصوصا گل رنگی!، ابر نماد پنهان
کاری، تپه نماد وابستگی به سینه مادر و کوه نماد استقامت
است.

دکتر کارن کرمن

تست ترسیم خانواده در کلینیک

نقاشی خانواده به کودک اجازه می‌دهد که تمایلات سر کوفته در زمینه ناهشیار خود را فرافکنی کند و از این راه است که او می‌تواند واقعی‌ترین احساساتی را که نسبت به کسان خود دارد برای ما آشکار سازد این تست از 5-6 سالگی قابل اجراست.

- 1- حالا تو این خانواده‌ای را که کشیدی برای من تعریف کن.
- 2- اینا کجان؟ و اینجا چه کار می‌کنند؟
- 3- به من بگو یک یک این اشخاص کی هستند و از اونکه اول کشیدی شروع کن.
- 4- نقش / جنس / سن / هر یک از اشخاص را از کودک می‌پرسیم.
- 5- سعی می‌کنیم که کودک بگوید که این اشخاص نسبت به هم چه احساسی دارند.
- 6- در این خانواده کدام یک از همه مهربون تره؟ چرا؟
- 7- کدام یک از همه کمتر مهربونه؟ چرا؟

8- کدوم يك کمتر از همه خوشبخته؟ چرا؟

9- كي به نظر تو از همه بهتره؟ چرا؟

10- بابا پيشنهاد مي‌كنه كه با ماشين به گردش برن، اما براي همه تو ماشين جا نيست
كدومشون بايد تو خونه بمونه؟

11- يكي از بچه‌ها شيطوني كرده اين كدومه؟ چه جوري تنبيهش مي‌كنن؟

12- فرض كن كه تو جزء اين خانواده باشي كدومشون خواهي بود؟ اگر كودك مردد بود
مي‌پرسيم مي‌خواهيم بازي كنيم توي بازي مي‌خواهيم يكي از افراد اين خانواده باشيم تو
مي‌خواي كدومشون باشي؟ و چرا؟

13- آيا از انجام كارش احساس رضاييت مي‌كند يا خير؟

از او مي‌پرسيم كه اگر بخواهد دوباره نقاشي كند آيا همين شكل را خواهد كشيد يا چيزي
را اضافه يا كم خواهد كرد؟

چگونگی بیان گرایش‌ها و دفاع‌های من در تست ترسیم خانواده:

- 1- ارزنده‌سازی شخص اصلی نقاشی
- 2- ناارزنده‌سازی‌ها
- 3- اشخاص خط زده شده
- 4- جا به جایی
- 5- نزدیکی یا فاصله بین افراد نقاشی شده
- 6- همسانسازی‌ها

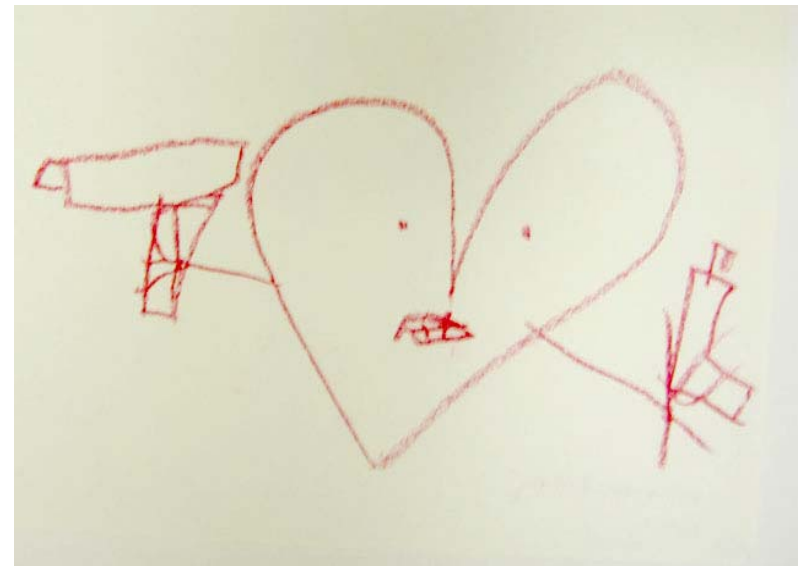
نشانه شناسی در نقاشی کودکان

دکتر پریرخ دادستان

خشونت و پرخاشگری

- خطوط ترسیم شده زاویه‌دار، پر رنگ، واحد برانگیختگی و مملوء از تیزی
- ترسیم جزئیات صورت
- گاهی ترسیم دندان‌ها و ناخن‌ها
- شانه‌ها پهن و مشت گره کرده
- ترسیم رمزهای احلیلی و مردانه
- آدمک مجهز به سلاح یا با حالتی تهدید کننده
- ترسیم آدمک درون حلقه یا حصار مبین کوششوی در سرکوب پرخاشگری
- رنگهای زنده و تند

نشانه های شادی

نشانه‌های شادی

- نشان دادن حرکتی با يك حالت تعادل كلي در نقاشي
- رنگهاي صريح، متعدد دوزنده و شاد
- بازوهاي آدمك از بدنش فاصله دارند و گاهي به سوي بالا
- صورت آدمك با حالت (نگاه زنده و صورت خندان)
- ترسيم نمادهاي خوشبختي (خورشيد گل

نشانه های افسردگی

- - خطوط مبهم و نقاشی کمرنگ و سایه‌دار یا بدون رنگ یا سیاه
- - جهت خطوط به سمت پایین
- - ترسیم به کندی و گرایش به استفاده زیاد از مداد پاك كن
- - خطوط بسیار کمرنگ و یا بسیار پر رنگ و غالباً از سر گرفته شده
- - آدمك كوچك و گاهاً در حاشیه کاغذ
- - گاهی ترسیم چندین شخص
- - آدمك غالباً معلول و فاقد تنه و اندام‌هاي زیرین کوتاه یا به صورت ناقص
- - پاها كوچك و ناستوار
- - دهان به صورت خطی

نشانه‌های دروغگویی

- استفاده مفرط از رنگها به خصوص رنگ سیاه و پاك كردن‌های مکرر
- پوشاندن آدمك در شل یا چشم‌هایش زیر موها
- ترسیم به صورت نیمرخ یا از پشت سر
- چشم‌ها خالی و دهان پنهان

نشانه‌های احساس گنهکاری

- - احساس گنهکاری غالباً همراه با پرخاشگری یا مسائل جنسی
- - سایه و سیاه کردن ناحیه‌های تعارضی
- - استفاده از رنگهای تیره
- - ترسیم در ناحیه پایین صفحه
- - عدم ترسیم دست و بازوها
- - عدم ترسیم چشم‌ها و دهان (دیدن مناظر ممنوعه)
- - پاها به رنگ سیاه یا کاملاً حذف

ویژگی‌های سرشت پارانویا گونه و پارانویا

- - اجتناب از ترسیم شخصی از جنس مخالف و یا ترسیم بلافاصله آن
- - آدمک در میانه صفحه به صورت پرخاشگر
- - تأکید بر محورهای عمودی
- - خطوط پر رنگ و افراط در قرینه سازی
- - سرعت ترسیم قابل ملاحظه
- - قد آدمک بلند و سر وی بزرگ
- - چشم‌ها بزرگ ارنده سازی شده و با حالتی شکاک
- - گاهی ترسیم گوش‌ها (توهم شنیداری)
- - اعضای زیرین بهم فشرده (گوشه گیری)
- - دست‌ها واجد چنگال یا بد ترسیم شده و یا حذف
- - صحنه‌های خشونت‌آمیز

- **کودک و خانواده:**

- **1 - ارزنده سازی شخص اصلی:** شخص ارزنده سازی شده غالباً نخستین جایگاه را در قسمت **چپ خانواده** اشغال می نماید اما وقتی نخستین شخص ترسیم شده یک کودک باشد بدین معنی است که کودک در عمق وجودش خواستار آن است که جای وی را اشغال کند اگر کودک وهله نخست خود را ترسیم کند نشانه گرایش به خود دوستداری آشکاری است که باید علت آن کشف شود. شخص ارزنده سازی شده از لحاظ چیزهای افزوده شده غنی تر است.
- **2- نازنده سازی ها :** فرد مورد نظر با در نظر گرفتن همه سنتها (خصوصاً سن) از دیگران کوچکتر کشیده می شود. در آخرین جا و غالباً کنار صفحه کاغذ قرار داده می شود. مثل این است که کودک در بدو تولد، قصد در نظر گرفتن جایی را برای او نداشته است . با فاصله از دیگران یا در سطحی پایین تر از آنها دیگر کشیده می شود به خوبی دیگران ترسیم نمی شود یا جزئیات مهمی در تصویر وی از قلم می افتد. نام وی ذکر نمی شود در حالی که نام همه اشخاص دیگر ذکر می گردد.

- 3 - **اشخاص خط زده شده :** وقتی در نقاشی، یکی از اعضای خانواده حضور ندارد می تواند نشانگر تمایل کودک به عدم حضور او باشد که بیشتر در مورد خواهران و برادران در اثر حسادت پیش می‌آید . یا وقتی کودک خودش را از جمع خانواده حذف می کند یعنی از بودن در جمع خانواده راضی نیست و خواستار تغییر جنسیت، افزایش سن و موارد دیگری است که مشکل متصور او را حل کند. همچنین شخصی که برایش کم اهمیت‌تر است یا او را کوچک و با جزئیات کم و سرسری نقاشی می‌کند یا بعد از نقاشی طرح او را از صفحه پاک می‌کند که این وضعیت نشان دهنده کشمکش کودک است.

- - **اشخاص افزوده شده :** شخص افزوده شده ممکن است یک نوزاد باشد که نقاش گرایش های واپس گرایی را که از بیان مستقیم آنها شرم دارند و به وی نسبت می دهد. شخص افزوده شده می تواند یک فرد مسن‌تر یا حتی یک بزرگسال باشد که فرد دوست دارد با او همانند سازی کند تصویر اضافه شده می‌تواند یک حیوان باشد . در این جا مبدل سازی به حد پیشینه است و نشان می دهد که ممنوعیت نقاشی کننده بسیار شدید است . بطور مسلم باید در تفسیر محتاط بود چون ممکن است که کودک حیوانات را دوست داشته باشد به ترسیم یک سگ یا گربه مانوس بپردازد. این نکته نیز قابل توجه است که ترسیم کننده بخصوص خود را در اشخاصی که به منظومه خانواده افزوده شده‌اند فرافکنی می کند.

• تصور کودک از اشخاص

• اطرافیان برای کودک، اشخاص «با معنایی» هستند و تصویری از خود به کودک ارائه می‌دهند. تصاویری که می‌تواند رنگی با سیاه و سفید باشند، شفاف یا کدر، دوست داشتنی یا مرعوب‌کننده، تصاویری که او در ذهن خود آن‌ها را دستکاری می‌کند، به مادر بال می‌دهد برای پریدن تا از دست نق‌های خواهر کوچولوی تازه متولد شده خلاص شود، به دست پدر دسته گل می‌دهد و لبخند بزرگی که سراسر صورتش را پوشانده. خواهر بزرگتر را کوچک می‌کند جوری که هر وقت دلش خواست پاکش کند، طوری که آب از آب تکان نخورد. او همه این‌ها را روی کاغذ پیاده می‌کند اگر بتواند و صد البته اگر «بخواهند». حالا او نقاشی را کشیده و مسأله اصلی این‌جاست که افرادی که آن‌ها برای کودک معنادار بودند و به او به نحوی نقاشی را برای آن‌ها کشیده، آیا کودک نیز برای آن‌ها به همان اندازه بامعناست؟ نقاشی او را پر کردن بیهوده‌ی وقتی می‌دانیم که کودک می‌توانست به شیوه‌ای ارزشمندتر آن را پر کند (مثلاً خواندن زبان انگلیسی) یا حداقل کمی روی آن تأمل می‌کنیم؟ البته انتظار این‌که مادر یا پدر فکر کنند، این یک ورق کاغذ می‌تواند آن قدر پراهمیت باشد که دلیل ناخن جویدن‌های فرزندشان را می‌توانند در آن جستجو کنند خیلی توقع بیجایی است. اما با آگاه کردن والدین و این که برای آن یک تکه کاغذ ارزش قائل شوند می‌تواند راهگشا باشد.

• پیوند نقاشی کودکان با رویاها

• در این معنا می‌توان میان بیان مفهوم نقاشی و تعبیر خواب و رؤیا شباهت‌هایی دید. خواب و رؤیا یک مرحله تنظیم و تقسیم‌بندی آگاهانه افکار و خاطرات و دوباره‌سازی ناخودآگاهانه حوادث قبلی است. نقاشی نیز همین‌گونه است. نقاشی کودک را در مراحل که حوادث اطراف را دسته‌بندی و عرضه می‌کند و روند تدریجی و تکامل یافته‌ای از زمان خط خطی کردن تا زمانی که خطوط معنی‌دار و بالاخره مبتنی بر قوانین پرسپکتیو و شالوده منظمی رسم می‌کند، می‌تواند چیزی شبیه به خواب و رویا معنی کرد. نقاشی نیز مانند خواب و رؤیا به کودک امکان می‌دهد تا اطلاعاتی را که از دنیای بیرون کسب می‌کند از هم جدا سازد و سپس آن‌ها را دوباره تنظیم کند. کودک در هر دو مورد خود را از ممنوعیت‌ها رها می‌سازد. به همین دلیل اگر آموزش نقاشی را بر پایه تصحیح نقاشی قرار دهیم و در آن به کودکان از سنین پایین تمرین کپی و تقلید کردن را بیاموزیم اشتباه بزرگی مرتکب شده‌ایم.

• مثلاً کودکی ممکن است به دلیل اینکه دیشب درجایش خرابکاری کرده و سرزنش شده احساس گناه کرده باشد و در نقاشی اش شکل حیوان خاصی را مثل مارمولک بکشد. کشیدن حیوانات درنده نشانه فشارهای درونی مخفی کودک است. مثلاً کودکی که نسبت به برادر کوچکتر تازه به دنیا آمده اش حسادت می‌کند، در نقاشی ممکن است گرگ بکشد که این نشان دهنده ترس و دلهره کودک از تازه وارد کوچولو است.

با آرزوي موفقيت
رضا ناظري

http://rezanazeri.ir
rezanazeri273@gmail.com